

Norsk psykologforening,
Fagetisk råd
Postboks 419 Sentrum
N-0103 OSLO

Klager

Innklaget

FER sak: 25/16K

Dato: 24.04.17

VEDR.: FAGETISK KLAGESAK 25/16K

Fagetisk råd i Norsk psykologforening (FER) mottok klagen 13.07.16 og sluttbehandlet klagen i sitt møte 24.04.17.

Saken ble behandlet av rådets faste medlemmer:
Svanhild Mellingen, Gry Lill Hamre, Roar Solholm, Rolf Eriksen, Lisa Stokkeland.

Vedtak: *5.1.1.2 Brudd på de fagetiske prinsippene er ikke godtgjort.*

Begrunnelsen for FERs vedtak er beskrevet nedenfor.

Saksgang

13.07.16	FER mottok brev fra klager med klage på Psykologforeningens medlem PP.
09.12.16	FER vurderte henvendelsen i møte og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak.
02.02.17	FER mottok redegjørelse fra innklagede psykolog.
06.03.17	FER mottok kommentar fra klager.
07.03.16	Kommentar fra klager ble sendt innklagede psykolog med to ukers frist til å komme med sluttkommentarer.
28.03.17	FER purrer på sluttkommentar.
24.04.17	FER sluttbehandlet saken.

Oppsummering av tilsendt dokumentasjon

i) Klagers brev til FER

Klagen er framsatt av advokat på fars vegne.

Saken gjelder to psykologer sitt sakkyndige arbeid i tilknytning til sivil sak etter barnelovens §61 nr 3. Dom i saken ble avsagt i tingretten i juni 2015. I klagen var det vedlagt flere dokumenter: Innklagedes sakkyndige rapport, epostutveksling mellom de sakkyndige og dommer, en undersøkelsesrapport fra barneverntjenesten i fars kommune gjennomført etter sakkyndig rapport, samt dom fra lagmannsretten.

Da den ene av psykologene ikke er medlem i Norsk psykologforening, vil saken kun omhandle den som er medlem.

Klagen inneholdt flere klagepunkter:

- 1) Det ble vist til at psykologen hadde innhentet informasjonen fra komparenter på eget initiativ uten at klager var kjent med dette, bl.a fra klagers arbeidsplass.
- 2) Det ble vist til at klager ikke gav sitt samtykke til videofilming, men at dette likevel ble gjort.
- 3) Klager viste til flere steder i rapporten der han mente psykologen hadde overskredet sine kompetansesgrenser, vist partisk og respektløs opptreden, og der han mente psykologen manglet saklighet og var unøyaktig.

VURDERING

FER hverken skal eller kan gjennomgå utredninger med tanke på å vurdere faglig holdbarhet, eller beslutte hvorvidt en rapport skal kjennes ugyldig eller ikke. FER sitt mandat er å bidra til en vurdering av hvorvidt aktuell psykolog har gjennomført et arbeid som tilfredsstiller kravene i de etiske prinsipper for nordiske psykologer (EPNP).

FER valgte derfor kun å forholde seg til klagebrevet og det sakkyndige dokument skrevet av innklagede psykolog.

FER har lest gjennom den sakkyndige rapporten. FER fant at innklagede hadde svart på mandatet og at rapporten var balansert i sin beskrivelse og vurdering av foreldrenes omsorgskompetanse. I rapporten er det tatt høyde for at det er usikkerhet knyttet til enkelte hendelser, og det var med forbehold om korrekthet av disse, gitt retten anbefalinger. FER ville i henhold til disse klagepunkter påpeke at partene var gitt likeverdige muligheter til å belyse sine versjoner, både å fremsette eget syn og bestride motpartens syn i retten. FER åpnet derfor ikke saken på de faglige klagepunkter i saken, punkt 3.

FER ville derimot åpne saken for kontradiksjon på punkt 1 og 2.

ii) REDEGJØRELSE UNDER HENVISNING TIL FØLGENDE PRINSIPPER

Rådet ba om psykologens redegjørelse til klagen, som hun har fått oversendt tidligere med spesiell henvisning til følgende punkt i ”Etske prinsipper for nordiske psykologer”:

II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet

Psykologen viser respekt for og arbeider for å fremme utviklingen av hvert menneskes rettigheter, verdighet og integritet. Han/hun respekterer individets rett til privatliv, konfidensialitet, selvbestemmelse og autonomi, i samsvar med psykologens øvrige profesjonelle forpliktelser og med loven.

Informert samtykke og valgfrihet

Psykologen gjør informert samtykke mulig gjennom å informere klienten om planlagte tiltak, og drøfter kontinuerlig sine handlinger og de sannsynlige følgene av disse, slik at klienten har et grunnlag for å velge om han/hun vil delta eller ikke.

Hvis en klient er mindreårig eller underlagt verge/formynder, innhentes informert samtykke under tilbørlig hensyntagen til de berørte personers selvstendighet.

Med henvisning til hovedpunkt respekt, informert samtykke og valgfrihet ba FER psykologen redegjøre for, og reflektere, over hvordan hun arbeidet med å få et samarbeid med klager om den utredningen hun skulle gjennomføre. Videre hvordan psykologen informerte og sørget for at partene kunne komme med innspill til hvilke informanter de ønsket i saken, og hvorvidt hun diskuterte og gjorde dem kjent med hvilke informanter hun ønsket å bruke. Videre om det medførte riktighet at klager/ far ikke samtykket til videofilmning, men at dette likevel ble gjort.

iii) Innklagedes redegjørelse.

I sin redegjørelse beskriver psykologen først hvordan hun tenker omkring rollen som sakkyndig. Hun er opptatt av at relasjonen rundt et sakkyndig arbeid byr på etiske utfordringer, krever varsomhet og er en relasjon preget av betydelig maktskjevhet.

Psykologen beskriver en praksis der arbeidsmetodikk blir drøftet med partene og hvem de vurderer som aktuelle informanter blir gått gjennom. Hun skriver at dersom foreldre tar avstand fra en arbeidsmetodikk, vil dette bli tatt hensyn til. Foreldre som ikke ønsker at man tar filmopptak, vil ikke bli filmet. Hun viser til at samtykke til filming ble innhentet av hennes kollega, og at dette var muntlig. Når begge psykologene var hjemme hos far og filmet, kom det ikke fram noe motvilje til dette, og psykologene oppfattet dette som et stilltiende samtykke fra far, siden han allerede tidligere hadde godkjent filmingen på sitt første møte med hennes kollega.

Psykologen viser til at sakkyndige gjør en selvstendig vurdering av hvilke komponenter denne trenger for å opplyse mandatet. Dersom partene ikke gir sitt samtykke, vil opplysningene fra offentlige instanser bli innhentet via domstolen. Psykologen skriver her at hun kan ikke huske at hun noen gang har innhentet informasjon fra arbeidsgivere, familie eller venner uten foreldrenes samtykke, og hun har heller ikke gjort det i denne saken.

Psykologen beskriver ellers at det i denne saken var en utfordring å få til et godt samarbeid med far, at han var nølende til samarbeidet selv om samtykke ble gitt. Hun mener de viste respekt for dette ved å gjøre minimalt av det de hadde behov for. Hun beskriver imidlertid den utfordringen det er å avveie hensynet til integritet og utredning av saken alltid blir gjort. Psykologen beklager at det til tross for deres forsøk å formidle respekt for far, likevel ikke har klart dette, og at far sitter igjen med de følelser han har. Psykologen reflekterer her videre på om det var andre måter dette kunne vært formidlet på.

iv) Klagers kommentarer på innklagedes redegjørelse.

Kommentar til redegjørelse er en i form av advokaten, samt vedlagte kommentarer fra far. Advokaten påpeker i starten av kommentaren at oppdraget er gitt den psykologen som har redegjort, og mener denne er ansvarlig for det arbeidet den andre psykologen har gjort. FER vil her presisere at den enkelte psykolog står selvstendig ansvarlig for arbeidet sitt.

I kommentaren fastholder klager at han ikke gav sitt samtykke til filming, at han skrev nei på et skjema. Han beskriver slik FER tolker det, at han fra den andre psykologen ikke blir hørt og blir snakket bydende og nedlatende til. Han beskriver også handlinger der det etter FER sin mening betyr at begge psykologene går langt over grenser for lovlig atferd. Bl.a. at innklagede psykolog skal ha tvunget seg inn på hans pc, truet han med politi om hun ikke fikk se på pc, lette etter medikamenter i huset hans o.l.

Etter det FER forstår av kommentaren, har heller ikke klager godkjent kontakt med komparenter, og opplevd at psykologenes kontakt med komparenter har ødelagt for hans arbeidsmulighet.

Psykologenes tilbud til far om tolk, er blitt opplevd som krenkende.

v) Sluttkommentarer fra innklagede

FER savner sluttkommentar fra psykologen. Saksgangen i en klagesak handler om tilrettelegging også av dialog mellom psykolog og klager. Sluttkommentar knyttet til klagers kommentar til redegjørelsen, kan bidra til ytterligere klargjøring der klager kan oppleve å bli hørt på sine synspunkt. På bakgrunn av den fremlagte dokumentasjonen finner FER likevel at saken er godt nok opplyst.

FERs vurdering og konklusjon

FER oppfatter denne saken til å være svært kompleks, og enkelte av klagepunktene er ikke oppklart gjennom kontradiksjonsprosessen. Klager fastholder at han ikke har gitt samtykke til filming eller kontakt med enkelte av komparentene. Da det ikke ligger i FER sitt mandat å gjennomføre etterforskning, undersøkelse eller veie bevis, ei heller etterprøve påstand mot påstand, kan FER ikke gå inn i påstander fra klager om psykologens trusler og atferd knyttet til et av hjemmebesøkene. Om noe av dette har funnet sted, må klager kontakte andre myndigheter.

På generelt grunnlag vil FER anbefale at det innhentes skriftlig samtykke både gjeldende filming og komparenter.

FER må i denne saken legge betydelig vekt på hvordan psykologen gjør de etiske refleksjoner i klagesaken.

Det er to psykologer som har arbeidet sammen i saken, men oppdraget er gitt den ene, med den andre som delutreder. Rapporten er slik FER forstår det et samlet produkt fra de sakkyndige. Kun den ene innklagede er medlem i Norsk psykologforening, og har svart på klagepunktene. I redegjørelsen sin gjør denne psykologen uttrykk for etiske refleksjoner rundt klagepunktene. Hun redegjør for hvordan hun generelt er opptatt av å holde høyt de etiske standarder rundt respekt, samtykke mm. Videre og den betydning hun tillegger det å få til et samarbeid med partene. Hun sier at det var vanskelig å få til samarbeid i denne saken, og at en konsekvens av dette var en reduksjon i omfang av utredningen av klager.

Vedtak: 5.1.1.2 Brudd på de fagetiske prinsippene er ikke godtgjort.

Vedtaket fattet av Fagetisk råd kan ankes til Psykologforeningens Ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jamfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger

det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i Fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med Fagetisk råd sin konklusjon og øvrige dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at Fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen
Fagetisk råd
Norsk psykologforening
Svanhild Mellingen, leder

for leder, Tove Beate Pedersen, sekretær FER

Kopi: Sentralstyret i Psykologforeningen, v/president Tor Levin Hofgaard